

DATING PÅ 1800 TALLET.

Da jeg var tenåring fikk jeg en "gammel trepinne" med flotte utskjæringer av min farfar. Den hadde han funnet i stabburveggen på gården under en restaurering. Denne "pinnen" som fikk plass i framskapet på stua, viste seg å være en antikvitert fra 1800 tallet etter et besøk ved Norsk Folkemuseum.

Thomas Wall, leder for utstillingen "finstemte kvinnfolk" ved museet, fortalte at "trepinne" var en nøstepinne som gutten ga til jenta hvis han var interessert i henne.

Det farfar hadde funnet gjemt i veggen var ikke mindre en datidens måte å flørte på uten at de unge møttes ansikt til ansikt.

I dag kan man prøve lykken på mange forskjellige arenaer fra internett til uteliv. På 1800 tallet kunne ikke de unge verken ha stevnemøter eller vise interesse for det motsatte kjønn, men de fant likevel andre metoder. De kunne kanskje hilse i kirkebakken, men ellers var det ikke så mange møteplasser på bygda for 200 år siden.

Hvordan de unge viste at de var interessert i hverandre startet ganske uskyldig med at jenta flettet strømpebånd eller bukseseler, eller at gutten viste henne hvor flink han var til treskjæring ved å lage en nøstepinne.

En nøstepinne var vanligvis laget av bjørk og ca 15 cm lang. Den ene halvdel var glatt, mens den andre var utskåret. På den glatte enden ble garnet tvunnet opp mens den venstre hånden holdt om den utskårne delen.

Gaven skulle gjerne være rikt dekorert, og ha initialene til mottakeren slik at han eller hun skjønte at den var personlig.

Å skjære en nøstepinne med kuler i var litt av et karsstykke. Det å få seg en ektemann som var flink med hendene, var viktig i tidligere tider; da de fleste yrker krevde allsidighet og manuelle ferdigheter. Etter nøstepinnen og strømpebåndene utviklet gavene seg i en heftigere retning, helt til de kom til den ultimale ullsuspen.

Det var et kraftig initiativ fra jentas side, og et signal om at hun mente alvor og giftemål hvis hun strikket en ullsuspe til sin utkårede.

Hvis foreldrene visste at det hadde vært noen gaveutvekslinger kunne de også finne på å spørre om de hadde kommet så langt som til ullsuspen, eller forhusa som de kalte det på den tiden.

Det var en måte for foreldrene å gå rundt grøten i forhold til å snakke om seksualitet, da ullsuspen var en meget intim invitasjon. Ullsuspen fungerte som en sokk/vott som man la "utstyret" inni og feste med en snor rundt livet. Det var i tillegg et praktisk plagg, for på 1800 tallet var det ikke vanlig å bruke undertøy.

Hvis gutten ikke satte pris på gaven han fikk eller ikke tok imot den var det over og ut, men hvis han aksepterte ullsuspen var det opp til foreldrene om de kunne gifte seg.

Nøstepinnen fra farfars stabbur var kanskje fra en beiler som ikke ble funnet interessant nok for et giftemål, eller var det fra den store kjærligheten som aldri ble noe av.

Det spørsmålet får jeg nok aldri svar på....

God helg.